

جمهوری اسلامی ایران

قوه مقننه

مشرح مذاکرات مجلس شورای اسلامی

جلسه نهم

(۹)

۸ تیر ماه ۱۳۷۹ هجری شمسی

۲۵ ربیع الاول ۱۴۲۱ هجری قمری

دوره ششم - اجلاس اول

۱۳۸۰ - ۱۳۷۹

جلسه ساعت هشت و بیست و سه دقیقه روز چهارشنبه به ریاست آقای مهدی کروبی رسمیت یافت

عناوین مندرجات:

۱- اعلام رسمیت و دستور جلسه

۲- تلاوت آیاتی از قرآن مجید

۳- ناطقین قبل از دستور آقایان: میر قسمت موسوی اصل، مصطفی محمدی، سید کرامت الله عمادی و خانم الهه کولایی

۴- تذکرات نمایندگان مردم در مجلس شورای اسلامی به مسؤولان اجرایی کشور

۵- تصویب طرح دوفوریتی اصلاح عناوین کمیسیونهای تخصصی مذکور در قوانین

۶- اعلام وصول طرح اصلاح موادی از آیین نامه داخلی مجلس با قید یک فوریت و رد فوریت آن

۷- اعلام وصول (۲) فقره طرح

۸- اسامی غائبین و تأخیر کنندگان

۹- اعلام ختم جلسه و تاریخ تشکیل جلسه آینده

جلسه ساعت ده و ده دقیقه به ریاست آقای مهدی کروبی پایان یافت

معاونت قوانین

اداره تدوین مذاکرات

۱- اعلام رسمیت و دستور جلسه

رئیس - بسم الله الرحمن الرحيم

جلسه با حضور ۲۰۲ نفر رسمی است، دستور جلسه را قرائت بفرمایید.

منشی (جبارزاده) - بسم الله الرحمن الرحيم

دستور جلسه نهم روز چهارشنبه هشتم تیر ماه ۱۳۷۹ هجری شمسی مطابق با بیست و پنجم ربیع الاول ۱۴۲۱ هجری قمری:
- طرح دو فوریتی اصلاح عناوین کمیسیونهای تخصصی مذکور در قوانین.

۲- تلاوت آیاتی از قرآن مجید

رئیس - تلاوت کلام الله مجید.

(آیات (۱۱۲ - ۱۰۵) از سوره مبارکه «انبیاء» توسط قاری آقای امیر

محمدیون تلاوت گردید)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ - بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ * إِنَّ فِي هَذَا لَبَلَاغًا لِقَوْمٍ عَابِدِينَ * وَ مَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ * قُلْ إِنَّمَا يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ إِلَهٌ وَاحِدٌ فَهَلْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ * فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ آذَنْتُكُمْ عَلَىٰ سَوَاءٍ وَإِنْ أُدْرِيَ أَوْ قَرِيبٌ أَمْ بَعِيدٌ مَا تُوعَدُونَ * إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ مِنَ الْقَوْلِ وَيَعْلَمُ مَا تَكْتُمُونَ * وَ إِنْ أُدْرِيَ لَعَلَّهٗ فَتَنَةٌ لَّكُمْ وَ مَتَاعٌ إِلَىٰ حِينٍ * قَالَ رَبِّ احْكُم بِالْحَقِّ وَ رَبَّنَا الرَّحْمَنُ الْمُسْتَعَانُ عَلَىٰ مَا تَصِفُونَ *

(صَدَقَ اللَّهُ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ - حضار صلوات فرستادند)

۳ - ناطقین قبل از دستور آقایان: میرقسمت موسوی اصل، مصطفی

محمدی، سیدکرامت الله عمادی و خانم الهه کولایی

رئیس - ناطقین قبل از دستور را دعوت بفرمایید.

منشی (خالقی) - بسم الله الرحمن الرحيم

ناطقین قبل از دستور جلسه امروز عبارتند از:

- جناب آقای میرقسمت موسوی اصل نماینده محترم گرمی.

- جناب آقای مصطفی محمدی نماینده محترم پاوه.

(هر کدام ده دقیقه وقت دارند)

- سرکار خانم الهه کولایی نماینده محترم تهران.

- جناب آقای سیدکرامت الله عمادی نماینده محترم سمیرم.

(هر کدام پنج دقیقه وقت دارند)

جناب آقای موسوی اصل بفرمایید.

میرقسمت موسوی اصل - بسم الله الرحمن الرحيم

«الحمد لله رب العالمين والصلوة على سيدنا حبيب العالمين و على آله الطاهرين».

قال الحكيم في كتابه: «قل انما اعظكم بواحدة ان تقوموا لله مثنى و فرادى».

درود و سلام به پیشگاه مقدس حضرت بقیه الله الاعظم (ارواحنا له الفداء) که همه اعمال عباد به حضور مقدسش عرضه می شود و درود فراوان به امام امت و ارواح شهدای گرانقدر و جانبازان که سند افتخار اسلام و ملت ایران هستند و اظهار ارادت و تبعیت به حضور مبارک رهبر معظم انقلاب اسلامی حضرت آیت الله خامنه ای - (حضر صلوات فرستادند) که پرچمدار امامت و ولایت و موجب اطمینان مؤمنین و محرومین و باعث یأس و سرخوردگی دشمنان اسلام و انقلاب می باشند و تشکر و قدردانی از ملت قهرمان ایران بخصوص مردم شریف شهرستان گرمی که همیشه پشتیبان و مایه دلگرمی مسؤولین نظام جمهوری اسلامی در تمام مقاطع مختلف بوده و هستند و ادای احترام به نمایندگان محترم و برگزیدگان ملت ایران در مجلس ششم که همه با همت والا و ایمان راسخ و اراده قاطع آماده حل مشکلات کشور و مردم در حیطه قانونی خود هستند.

مجلس ششم با درایت رهبری در حالی تشکیل یافت که بیگانگان و مخالفین، تحلیلهای مغرضانه و منحرف کننده ای ارائه می دادند و از سوی دیگر مردم ما بسیار امیدوار و منتظر بازگشایی مجلس کارآمد برای حل مشکلاتشان بودند که بحمدالله تحقق یافت و جا دارد نمایندگان محترم با همت جمعی به درد مزمن اقتصادی و وضع معیشتی مردم، چاره جویی کنند. بیش از بیست سال از انقلاب اسلامی گذشته و همگان در طول بیست سال به بیماری اقتصادی و درد همگانی اشاره داشته، ولی درمان آن تا حال گویا نایاب است. حتی دو سال قبل با طرح ساماندهی اقتصادی از طرف ریاست محترم جمهوری امیدی در دل مردم پیدا شد، اما بعد از گذشت دو سال نتایج ملموس و مطلوب در جامعه مشاهده نمی شود و رهبر معظم انقلاب اسلامی نیز بارها در افتتاحیه مجلس و دیدار نمایندگان تأکید بر این موضوع داشته است، لذا لازم است یکی از اولویتهای مجلس حل مسأله و مشکلات اقتصادی مردم باشد که البته نمایندگان توجه دارند، اقتصاد بیمار آثار سوء و ناهنجاریهای اجتماعی را بهمراه دارد که جامعه ما الان گریبانگیر آن است. از جمله این ناهنجاریها، بیکاری نیروی جوان و تحصیل کرده که همه شما نمایندگان با این وضع کم و بیش در سطح کشور و حوزه انتخابیه خود آشنا هستید که باید از طرف دولت زمینه اشتغال به تناسب مناطق ایجاد شود.

دوم تورم لجام گسیخته و عدم کنترل، کمر ملت را خم نموده و مسؤولین نظام را مستأصل می کند و مراکز تصمیم گیرنده اقتصادی کشور بیشتر متأثر و دنباله رو وضع موجود بودند تا تأثیرگذار. لازم است دولت در این مورد فکری عاجل داشته باشد.

ایجاد شکاف بین فقیر و غنی که برخلاف منشور حکومت اسلامی می باشد که بارها رهبری نظام بر اجرای عدالت اجتماعی تأکید داشته و فقرزدایی همه ساله جزو اولویتهای برنامه دولت می باشد که اگر این اهداف پیگیری شود می توان مجلس ششم را مجلس چاره جو و راهگشا نامید.

سرمایه‌گذاران سراسر کشور بخصوص کسانی که اهل شهرستان بودند دعوت می‌کنم جهت شکوفایی اقتصادی در آن منطقه سرمایه‌گذاری فرمایند.

۶- از هیأت‌رئیس و خود رئیس می‌خواهم نگذارند قوانین در شروع کار مجلس مورد بی‌مهری قرار بگیرد، اگر چنین باشد باید دیگران هم بیایند تصمیمات ما را مورد نقد قرار بدهند.

ضمن تقدیر و تشکر از هیأت‌رئیس و نمایندگان محترم که حوصله بخرج دادند. والسلام علیکم ورحمة‌الله و برکاته

رئیس - متشکر از اینکه بموقع تمام کردید.

منشی (خالقی) - ناطق بعدی جناب آقای مصطفی محمدی هستند، بفرمایید.

مصطفی محمدی - السلام علیکم ورحمة‌الله

بسم‌الله الرحمن الرحیم

سپاس و ستایش خدای را عز و جل که تا ابد هست و بوده از ازل.

بادرود به پیشگاه فخر کائنات، افضل موجودات حضرت محمد مصطفی (حضر صلوات فرستادند) که در نوبت، آخر است و در رتبت، اول.

با سلام و درود به روح ملکوتی حضرت امام و ارواح طیبه شهدای اسلام از صدر تا امروز و با آرزوی طول عمر با برکت برای رهبر معظم انقلاب و آرزوی توفیق و سربلندی برای رئیس‌جمهور محبوب و دولت خدمتگزار و نیز گرامی می‌دارم یاد و خاطره شهید بزرگوار و مظلوم آیت‌الله دکترا بهشتی و ۷۲ تن از یاران باوفایش را و همچنین هفته قوه قضاییه را به تمامی قضات صالح و عادل کشور اسلامیمان تبریک و تهنیت عرض می‌نمایم و از خداوند می‌خواهم قوه قضاییه جمهوری اسلامی آنچنان اصلاح گردد که منطبق با شأن نظام اسلامی بوده و افکار عمومی را که عمدتاً از عملکرد آن گله‌مند هستند، از خود راضی بدارد.

از پروردگار متعال می‌خواهم به همه ما توفیق دهد تا وظیفه سنگین مسؤلیت خطیر نمایندگی که بصورت امانتی از طرف مردم باوفای کشور عزیزمان به ما سپرده شده بخوبی انجام دهیم و در دنیا و آخرت سربلند باشیم.

نمایندگان محترم! وکلای امین مردم! همانطوریکه می‌دانیم مجلس ششم از آغاز، مزین به دو پسوند مقدس شد، اولی که مجلس اصلاحات است و در این راستا مردم انتظار دارند در تمام زمینه‌های سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی اصلاحاتی بوجود آید و این انتظار از مجلس ششم که یک مجلس همفکر و هماهنگ با سیاستهای کلی دولت است، بیشتر است و از اینجهت خواسته‌ها و توقعات مردم را دو چندان کرده است. پس می‌طلبید شبانه روز با تمام توان تلاش کنیم تا خواسته‌های ولینعمتان خود را برآورده کنیم، بویژه در مسایل معیشتی و رفاهی که لازم است در مرحله اول اقتصاد بیمار مملکت با راه کارها و قوانین متری اصلاح و ساماندهی شود.

اولویت دیگر، اصلاح ساختار نظام اداری کشور است. در نظام اداری قوانین دست و پاگیر وجود دارد که باعث رکود اقتصادی، عدم صادرات و واردات به حد نیاز، سرگردانی مراجعین، بدبینی مردم، اشاعه رشوه، عدم توسعه عمران و آبادانی، از دست رفتن فرصتهای طلایی، حاکمیت رابطه بجای ضابطه است. باید مجلس در این مورد حساس باشد اگر این مسایل حل شود می‌توان مجلس را مجلس اصلاحات نامید.

اولویت دیگر، مسایل فرهنگی کشور است که ناجوانمردانه مورد تهاجم بیگانگان و نااهلان قرار گرفته. ما منابع غنی و قوی و متین در مکتب اسلام داریم و فقهاء هم بعنوان نگهبانان فرهنگ دینی ما که عنداللزوم فروعات را از اصول استنباط می‌کنند نیاز به الگوگیری از دیگران نداریم و نباید هم اجازه داد بعضی‌ها با تمسک به تشابهات بین جوانان ایجاد شبهه کنند و باعث رنجش عده‌ای گردند. ما به فرهنگ خود افتخار می‌کنیم و دهها هزار شهید و جانباز، قربانی فرهنگ دینی شدند، نباید گذاشت به دست بداندیشان لگدمال شود و مجلس می‌تواند در این مورد با دقت عمل بهانه را از جوسازان بگیرد. در این راستا مجلس را می‌توان مجلس اصولگر، ایثارگر، پیروخط امام و مطیع رهبری خواند.

در خاتمه لازم می‌دانم به مشکلات عدیده حوزه انتخابیه خود شهرستان گرمی اشاره کنم و به مسؤولین تذکر دهم تا در اسرع وقت نسبت به حل آنها اقدام فرمایند؛

۱ - فریاد کمبود آب در شهرستان گرمی بخصوص در شهر به گوش فلک رسیده و در فصل گرما قابل توصیف نیست و مردم آب مشروب را روزانه از تانکرهای سیار با پول تهیه می‌کنند، این وضع در نظام اسلامی شرم‌آور است.

از ریاست محترم جمهوری می‌خواهم در این مورد دستورات لازم را صادر فرمایند.

۲ - با توجه به کوهستانی بودن منطقه، از وزیر محترم نفت درخواست می‌گردد نسبت به گازرسانی شهرستان گرمی دستور فرمایند اقدامات عاجل معمول گردد و مسایل شعاری به عمل تبدیل شود.

۳ - با توجه به فرسوده شدن راههای روستایی و محروم بودن بخشهای شهرستان گرمی، از وزیر محترم جهاد درخواست می‌شود دستور فرمایند نسبت به راههای روستایی و آب روستاها اقدام جدی صورت بگیرد.

۴ - از وزیر محترم بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌خواهم با توجه به محروم بودن منطقه دستور فرمایند مراکز بهداشتی روستایی و بیمارستانهای شهری توسعه و تجهیز شود، بخصوص در مورد احداث بیمارستان (۹۶) تختخوابی در مرکز شهرستان و (۲۵) تختخوابی در مرکز بخش انگوت اقدام لازم صورت پذیرد.

۵ - برای رفع بیکاری و رکود اقتصادی در شهرستان گرمی از دولت می‌خواهم زمینه جذب سرمایه سرمایه‌گذاران در منطقه را فراهم آورد و از

اما پسوند دیگر مجلس ششم بفرموده برادر عزیزم جناب آقای موسوی لاری وزیر محترم کشور که در روز افتتاح مجلس فرمودند، مجلس ایثارگران یا رزمندگان است. از آنجاییکه رزمندگان در شرایط بحرانی مدافعان و حافظان نظام بوده‌اند، با سختی‌ها ساخته شده‌اند، مشکلات و مشقات فراوان را حس و لمس کرده‌اند، فلذا توان ساختن با سختی‌های سد راه اصلاحات را دارند و ان‌شاءالله رزمندگان مجلس ششم همانند زمان جنگ در سنگر مجلس بر موانع و مشکلات فائق و پیروز خواهند شد.

اما در حوزه انتخابیه شهرستانهای پاوه و جوانرود:

از آنجایی که هر ایرانی شریف خود را در مقابل سرنوشت کشورش مسؤول می‌داند، لازم است توجه دولت خدمتگزار و نمایندگان محترم را به این نکته معطوف دارم که در قرن بیست و یک و گفتگوی تمدنها بی‌توجهی به حقوق اقلیتهای قومی و مذهبی و شرکت ندادن آنان در سازندگی کشور، ظلمی مضاعف در حق همه ساکنان ایران عزیز است بویژه مرزنشینان غیور غرب کشور و منطقه جوانرود و پاوه و اورامانات که به نسبت جمعیت بیشترین شهید، جانباز و آزاده را تقدیم انقلاب و اسلام کرده‌اند، یعنی از جمعیت حدود (۲۰۰) هزار نفری دو شهرستان پاوه و جوانرود، (۴۰) هزار رزمنده، (۳) هزار شهید، (۱۳۰۰) نفر جانباز و (۶۰) نفر آزاده داشته‌اند. اکنون مورد بی‌مهری قرار گرفته‌اند. فلذا عدالت اسلامی اقتضاء می‌کند که ایام سختی و جنگ و دفاع مقدس را با ایجاد کارخانه‌ها و تأمین دانشگاهها و مراکز کار تقسیم کنیم نه اینکه در هنگام آسایش و رفاه، هم‌زمان قدیمی را به بوته نسیان بسپاریم.

منطقه‌ای که از نظر ایثار و گذشت در راه نظام و انقلاب از جان و مال خویش دریغ نکردند که شهداء و مهاجرین جنگ تحمیلی گواه این مدعاست، لکن با این اوصاف هنوز خرابیها و غبار جنگ در منطقه ما زدوده نشده و عمق محرومیت همانند سالهای اولیه انقلاب بیداد می‌کند.

بیکاری اکثر مردم با (۴۲/۷) درصد که مقام اول را در کشور داراست، بویژه جوانان تحصیلکرده، فقر و نداری، نداشتن امکانات اولیه رفاهی از جمله بهداشت، آب آشامیدنی، مدرسه و حتی در بعضی جاها راههای ارتباطی از نقاط برجسته محرومیت در این منطقه می‌باشد. مهاجرین جنگ تحمیلی هنوز در انتظار بازگشت به زادگاه خویش هستند.

اکنون خواسته‌های حوزه انتخابیه:

۱ - ایجاد چند کارخانه و کارگاه بلحاظ اشتغالزایی بویژه در زمینه صنایع تبدیلی با توجه به استعدادهای بالقوه منطقه.

۲ - توجه خاص به بازارچه‌های مرزی بصورتی که همه مردم این خطه بتوانند از آن استفاده کنند.

۳ - رفع موانع و اصلاح گزینش و استفاده از نیروهای بومی در مدیریتها.

۴ - توجه به وضع معیشتی و استخدام روحانیون اهل سنت و تأمین حوزه‌های غیر دولتی برای تربیت آنها و ایجاد زمینه دستیابی آنها به مدارج علمی بالاتر.

۵ - اجرای اصول فراموش شده قانون اساسی بویژه اصول (۱۲ و ۱۵) قانون اساسی.

۶ - ایجاد زمینه بازگشت آوارگان و مهاجرین جنگ تحمیلی به زادگاهشان.

۷ - تقویت شعبه دانشگاه پیام‌نور در منطقه و تأسیس رشته‌ها و دانشکده‌های دانشگاه رازی در شهرستانهای پاوه و جوانرود و روانسر.

۸ - تأسیس آموزشگاه‌های فنی و حرفه‌ای در این شهرها.

۹ - توجه و تشویق صنعت گردشگری با توجه به وجود جاذبه‌های توریستی و آثار باستانی کم نظیر در منطقه که سهم مؤثری در اشتغالزایی، درآمدهای غیرنفتی، ملی و منطقه‌ای خواهد داشت.

۱۰ - تقویت صنایع دستی منطقه که در رشد و شکوفایی اقتصاد منطقه مؤثر خواهد بود.

۱۱ - لوله کشی، گازرسانی به دو شهرستان پاوه و جوانرود با توجه به سردسیر بودن منطقه.

۱۲ - توجه به کشاورزان و بالفعل کردن استعدادهای بالقوه کشاورزی با توجه به شرایط آب و خاک منطقه.

۱۳ - ایجاد تسهیلات بانکی با بهره اندک و رفع بوروکراسیهای اداری بخصوص در بانکها.

۱۴ - تأسیس صندوقهای قرض‌الحسنه در کمک به جوانان برای ازدواج و تشکیل خانواده.

در خاتمه جا دارد تأسف خود به نمایندگی از مردم فهیم حوزه انتخابیه‌ام در ارتباط با ابطال انتخابات اسلام‌آباد غرب و سقز و بانه ابراز داشته، لذا از شورای محترم نگهبان می‌خواهم بلحاظ احترام گذاشتن به آراء مردم هیأتی را برای بررسی مجدد صندوقها به این دو حوزه بفرستند تا خدای ناکرده حق کسی تضییع نشود.

در پایان از وزرای محترم بهداشت و درمان، راه و ترابری، جهادسازندگی، کشاورزی، صنایع و معادن، فرهنگ و ارشاد اسلامی، مسکن و شهرسازی درخواست می‌کنم از همین تربیون خانه ملت دعوت بنده را بپذیرند و زحمت دیدن مشکلات و نارساییهای منطقه را بخود بدهند، باشد که ان‌شاءالله با قدم مبارکتان مشکلات و معضلات این دیار خونریز برطرف گردد. والسلام

رئیس - متشکر از اینکه وقت را مراعات کردید.

منشی (خالقی) - ناطق بعدی سرکار خانم الهه کولایی هستند که پنج دقیقه وقت دارند، بفرمایید.

الهه کولایی - بسم‌الله الرحمن الرحیم

با کسب اجازه از ریاست محترم و با سلام به نمایندگان محترم و با درود به ارواح طیبه شهدای انقلاب اسلامی و جنگ هشت ساله با عراق و روح بنیانگذار

جمهوری اسلامی امام خمینی (حضر صلوات فرستادند) و جانبازان و خانواده‌های شهداء، به بهانه سالی که بنام امام علی (علیه السلام) نامگذاری شده است، فرازهایی کوتاه از آن امام همام خطاب به مالک اشتر را که باید راهنمای عمل همه خدمتگزاران مردم در همه سطوح و مراتب باشد نقل می‌کنم.

«ای مالک! بهترین فرصتی که شیطان با تو خلوت می‌کند می‌دانی کدام فرصت است؟ آن هنگام که جامه تکبر پوشی و از نفس خویش خرسند گردی، پس مبدا که در عمر خود در هر وضعی که هستی خود را برتر و بالاترشناسی، وظیفه تو خدمت به عموم مردم و انتظام امور است، تو هر که باشی برای مسلمانان بیش از خدمتگزاری نخواهی بود، پس به هر که هر چه وعده کرده‌ای در موعد مقرر وفا کن زیرا خداوند خلف وعده را سخت دشمن می‌دارد».

پیروزی انقلاب اسلامی و برپایی نظام جمهوری اسلامی و تجارب تلخ و شیرین سالهای گذشته، اینک نمایندگان مجلس ششم را با وظیفه‌های خطیر مواجه ساخته است. این وظیفه فراهم آوردن و تقویت زمینه‌های لازم برای تحقق خواسته‌های مردمی است که در طول ۲۱ سال گذشته در جریان انقلاب و جنگ و در جنبش اصلاح‌طلبی کنونی بزرگترین حماسه‌ها را آفریدند، آنانکه برای اعتلای نظام اسلامی از هیچ کوشش و از هیچ سختی فروگذار نبودند و اینک بر عهده ماست که با در نظر گرفتن این شرایط استثنایی که جمهوری اسلامی ایران در خاور میانه و در جهان با آن مواجه شده و در واقع کشوری که به عرصه آزمون مدل توسعه دینی تبدیل شده، وظایف خود را بخوبی انجام دهیم.

زمینه‌های زیر را برای رفع و از بین بردن انحصارات سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و در واقع از میان بردن آن را مورد توجه قرار دهیم؛

۱ - فراهم آوردن امکان رقابت سالم و تقویت حضور فعال مردم در عرصه‌های حیات سیاسی، اجتماعی با اصلاح قانون انتخابات.

۲ - تحقق بخشیدن به مواد مصرح در قانون اساسی برای احقاق و تثبیت حقوق همه مردم و حفظ حقوق خصوصی و امنیت شخصی برای همه براساس فرمان هشت ماده‌ای حضرت امام در مورد منع مداخله خودسرانه اشخاص و نهادها در حریم زندگی خصوصی مردم.

۳ - نهادینه ساختن آزادی بیان از طریق اصلاح قانون مطبوعات.

۴ - تأمین حقوق زنان با توجه به نقش و جایگاه مؤثر اجتماعی آنان و اصلاح قوانین مربوط به خانواده، حمایت از حقوق کودکان و تصویب قوانین لازم برای تأمین فرصتهای برابر، برای دختران و پسران.

۵ - ایجاد زمینه‌ها و شرایط لازم برای مشارکت همه اقشار در همه سطوح فعالیتهای اجتماعی بویژه جوانان.

۶ - اعتلای جایگاه علم و تحقیق و بالمآل شأن و اعتبار دانشگاهیان و مراکز علمی و تحقیقاتی و بکار گرفتن دانش‌آموختگان براساس نظام شایسته‌سالاری.

۷ - اصلاح نظام آموزشی برای فراهم کردن زمینه‌های توسعه سیاسی - اجتماعی.

۸ - ایجاد نظام واحد قضایی و اصلاح قوانین معارض با روح قانون اساسی و ایجاد زمینه‌های لازم برای استقلال قضا در امر قضاء.

۹ - ایجاد شرایط مناسب برای رفع مشکلات اقتصادی از طریق: تأمین ثبات سیاسی، تأمین امنیت اقتصادی، تقویت اقتصاد غیرنفتی، محو اقتصاد زیرزمینی و جلوگیری از فرار سرمایه‌ها و مغزها و وحدت نظام تصمیم‌گیری در امر اقتصاد.

انجام اصلاحات حقوقی و سیاسی برای تأمین اصلاحات اقتصادی، تزریق منابع مالی و بازنگری در نظام بودجه و برنامه‌ریزی کشور. تأمین امنیت سرمایه برای ایجاد فرصتهای لازم برای اشتغال.

تضمین حقوق مالکیت فردی براساس قانون اساسی.

اصلاح قانون تجارت و قانون مالیات.

تنظیم فعالیت انحصارها و تنظیم قوانین لازم برای جلوگیری و درواقع از میان بردن رانت‌خواریهای وسیع در جامعه و پرهیز از تمرکزگرایی. توجه به مسأله محیط‌زیست با توجه به ملاحظات جدی و وسیعی که درواقع بی‌توجهی به مسأله محیط‌زیست در امر توسعه همه‌جانبه کشور ما، دربر خواهد داشت.

در پایان برای همه نمایندگان محترم برای انجام این وظایف آرزوی توفیق دارم، متشکرم.

رئیس - با تشکر.

منشی (خالقی) - جناب آقای سیدکرامت‌الله عمادی که پنج دقیقه وقت دارند، بفرمایید.

سیدکرامت‌الله عمادی - بسم‌الله الرحمن الرحیم

قال رسول‌الله (صلی‌الله علیه و آله):

«من سمع رجل ینادی یا للمسلمین فلم یجبه فلیس بمسلم»

درود خدا بر روان امام امت و پیام‌آور رحمت و سلام به پیشگاه مقدس رهبر معظم انقلاب و آرزوی طول عمر برای ریاست جمهور محبوبمان.

عبارتی را که عنوان کردم از رسول رهبر که فرمود آنکس که بشنود ندای مظلومی را، ندای محرومی را که فریاد می‌زند و از مسلمانها استمداد می‌کند، اما این مسلمان بتواند گامی در جهت کمک به او بردارد و بر ندارد و مسامحه کند «فلیس بمسلم» اینچنین انسانی مسلمان نیست، چرا؟ زیرا تمامی مسلمانها از نژادهای مختلف از دیدگاه رهبران مذهبی اسلام بمنزله اعضای یک خانواده هستند. همه مسلمانها باید در غم و اندیشه همدیگر باشند، همه مسلمانها باید خود را خیرخواه و دلسوز همدیگر قرار بدهند، همه مسلمانها باید در شادی همدیگر شاد و در غم همدیگر غمگین باشند و اگر یکی از مسلمانها به راه کج و یا اعتقاد معوج می‌رود و مشرف بر هلاکت و فلاکت است، بر مسلمانهای دیگر است که از اعوجاجش

بعنوان رئیس مجلس رأی دادند که بعنوان یک رجل سیاسی قدرتمند بتوانید از کیان مجلس در مقابل فشارهای مجامع بحران ساز دفاع کنید. متأسفانه این روزها شاهد جوسازیها و شبهه افکنی‌های صدا و سیما و پاره‌ای از مطبوعات بر ضد مجلس ششم هستیم. مجلس فراز و نشیبهای بسیاری داشته و خواهد داشت و طبیعتاً امکان دلخوری نمایندگان نسبت به پاره‌ای تصمیم‌گیریه‌ها وجود دارد. اگر قرار باشد تصمیمات مجلس دستاویز بحران آفرینی ماجراجویان صدا و سیما واقع شود، نخواهد توانست در فضایی آرام به حل و فصل مشکلات بپردازد.

زمانی قوه مقننه یکی از ارکان اداره صدا و سیما بود. آیا اکنون قرار است بازیچه بحران‌سازان صدا و سیما واقع شود؟ اخبار سیمای شب گذشته خبرهایی که از مجلس داد، گزارشهایی که از مجلس پخش کرد بشدت یکسویه بود و در شأن یک رسانه ملی که متعلق به همه مردم است نبود. (تعدادی از نمایندگان - احسنت) اگرچه جای گله از بعضی از همکاران مجلس هم وجود دارد که در مصاحبه‌ها حرمت مجلس را نگه نمی‌دارند و بجای اظهار نظر مخالف و یا موافق، به تهمت‌زدن به دیگران که نهایتاً به ضرر کل مجلس است می‌پردازند. اما آیا نباید هیچ نوع نظارت قانونی بر صدا و سیما وجود داشته باشد؟ آیا این رسانه ملی قرار نیست با مردم آشتی کند و به خواسته‌ها و افکار آنان احترام گذارند؟ چه موقع می‌خواهند به واقعیت‌های افکار عمومی تن دردهند؟ آیا قرار است تا چهار سال دیگر شاهد دهن‌کجی این رسانه به آراء تاریخ‌ساز مردم در بهمن ۷۸ باشیم؟ هیأت‌رئیس محترم قرار نیست با این مسأله برخورد فعالی داشته باشند؟ اگر صدا و سیما ارگان یک جناح خاص سیاسی است صریحاً بگویند تا مردم تکلیفشان را بدانند. از یکطرف حزبی که در انتخابات اعتماد اکثریت مردم را بدست آورده باید از ارگان رسمی خود محروم شود و از طرف دیگر رسانه ملی بصورت یکسویه آن را مورد بی‌احترامی قرار دهد و با این شرایط می‌خواهیم دم از امنیت و وحدت بزنیم؟! اینجانب بنا به بند (۱۱) ماده (۲۳) از ریاست و هیأت‌رئیس محترم خواهانم با سروسامان دادن به روابط عمومی مجلس، این اداره محترم را مکلف کنند با رسانه‌ها برخورد فعالی داشته باشد و در صورت مشاهده تحریف خبرها با اطلاع‌رسانی مناسب، جوسازیها را خنثی کنند. (یکی از نمایندگان - مصادقش را بیاورید) والسلام

(عده‌ای از نمایندگان - احسنت)

رئیس - بسیار خوب، به بهانه یک تذکر آیین‌نامه‌ای آقای دکتر شیرزاد نطقی فرمودند. توجه بفرمایید آنچه مسلم است حرمت... من از اینکه چه حادثه‌ای و یا چه تحلیلی در صدا و سیما بوده اطلاع ندارم، این را اول عرض کنم، منتها مسلم باید حرمت مجلس محفوظ بماند. ما همیشه طرفدار یک مجلسی نیرومند و قوی بودیم، چه آنوقتی که در این مجلس بودیم و مورد تهاجم بودیم دفاع می‌کردیم، چه مدتی که اصلاً در صحنه

جلوگیری بنمایند و یا اگر یکی از مسلمانها به مرضی مبتلاء بشود، بر مسلمانهای دیگر است که او را معالجه بنمایند و یا اگر یکی از مسلمانها بر اثر فشار فقر و تهیدستی خواست دست به انتحار و خودکشی بزند، بر مسلمانهای دیگر است که از انتحارش جلوگیری بنمایند.

مهوشان آینه‌دار رخ تابان همند

آفتاب هم و ماه هم و حیران همند

بنابراین ما مسلمانها علاوه بر این وظایفی که در قبال هم داریم حتی موظفیم معایب و عیبهای همدیگر را بهم بگوییم، عیبهای همدیگر را بگوییم، اما نه در مقام عیب‌جویی از همدیگر باشیم، عیبهای همدیگر را بگوییم، اما در مقام اصلاح معایب همدیگر باشیم. ما نمایندگان باید مکمل و مقوم همدیگر باشیم، نه اینکه در گفتار و عقاید مخرب یکدیگر باشیم. بنابراین آقایان! چون وقت من کم است، یککاش سه دقیقه دیگر وقت داشتیم تا دردهای دل شما را می‌گفتم.

اولین سؤال من از ریاست محترم و هیأت‌رئیس این است که پایگاه و جایگاه حقوقی یکنفر نماینده در اجتماع و در برخورد با مسؤولین چیست؟ (رئیس - وقتتان تمام است) آیا برای پایگاه حقوقی ما نمایندگان تعریفی شده است؟ آیا باید یک نماینده در استانش و در واقع حوزه‌اش نیمساعت پشت در اطلاق معاون استاندار بایستد تا به او اجازه بدهد؟! اگر نمایندگی این است خاک بر سر من نماینده، من پشیمانم! (عده‌ای از نمایندگان - احسنت)

رئیس - خیلی ابراز احساسات نکنید.

عمادی - مسأله دیگر این است که آیا چه کسی است که از حقوق ما نمایندگان دفاع کند؟ آیا وظیفه هیأت‌رئیس محترم است که از حقوق ما نمایندگان دفاع کند یا نه؟ (رئیس - آقا! وقتتان تمام است) آیا در تضييع حقوق مان، ما نمایندگان باید به چه کسی شکایت کنیم، به چه کسی پناهنده شویم؟ (رئیس - آقای عمادی! وقتتان تمام است) تمام کردم، والا حرف زیاد داشتم. والسلام علیکم ورحمه‌الله

(عده‌ای از نمایندگان - احسنت)

رئیس - آقای عمادی! شما که می‌خواستید این مطالب را بیان بفرمایید، آن مقدمه برای منبر یکساعته است، برای نطق پنج دقیقه‌ای نیست.

شیرزاد - تذکر آیین‌نامه‌ای دارم.

رئیس - آقای شیرزاد بفرمایید.

احمد شیرزاد - بسم‌الله الرحمن الرحیم

جناب آقای کروب، هیأت‌رئیس محترم! بنا به بند (۱۱) ماده (۲۳) آیین‌نامه داخلی مجلس، حفظ شأن و منزلت و اقتدار مجلس و دفاع از حقوق و جایگاه قانونی نمایندگان از وظایف هیأت‌رئیس محترم است. جناب آقای کروب! بسیاری از نمایندگان به این دلیل به جناب‌عالی

بوده، بلکه واقعاً صدا و سیما در این چند روز نظریات مهمی از جناحهای مختلف را به نمایش گذاشته و نمایندگان مردم و شخصیتها نظراتشان را در جامعه بیان کرده‌اند و هیچکدام از اینها و این نظرها به ضرر جامعه نیست و اگر ما واقعاً می‌خواهیم که مردم در جریان واقعیتها باشند و ما نمایندگان که اصلاح‌طلبی، تحمل چند صدایی و رعایت یکدیگر را که در همه‌جا شعار دادیم چه اشکال دارد بگذارید صدا و سیما نظرات مختلف را بیان کند و قطعاً بدانید که مردم فهمیم ما در قضاوت دقت دارند و به شایعات و حرفها هم توجه ندارند، به عمل توجه دارند. لذا کار صدا و سیما براساس اختیارات قانون اساسی، آزاد است که افکار و عقاید و نظرهای مختلف را در موارد مختلف به نمایش بگذارد و مردمان را مطلع کند.

جبارزاده - تذکر آیین‌نامه‌ای دارم.

رئیس - آقای جبارزاده بفرمایید.

اسماعیل جبارزاده - بسم‌الله الرحمن الرحیم

بنده تذکر آیین‌نامه‌ای دارم، مواد (۱۸۱ و ۱۸۲). ضمن عرض احترام و ادب به تک تک همکاران گرامی، تصور من این است که در مجلس ششم بحث تذکر آیین‌نامه‌ای، خلاف آیین‌نامه داخلی مجلس جا افتاده. بنده ماده (۱۸۱) را قرائت می‌کنم که در رابطه با تذکر آیین‌نامه‌ای است و همکاران باستناد این ماده باید تذکر بدهند. (رئیس - یعنی مربوط به مطلب...) بله، آمده «اخطار راجع به منافی بودن طرحها و لوایح و سایر موضوعات مورد بحث در مجلس با قانون اساسی یا آیین‌نامه داخلی مجلس مقدم بر اظهارات دیگر است و مذاکرات در موضوع اصلی را متوقف می‌کند»، یعنی وقتی در اینجا طرح و یا لایحه‌ای مطرح است، همکاری احساس کردند که آن طرح و لایحه یا با قانون اساسی و یا با آیین‌نامه مغایرت دارد، مذاکرات متوقف می‌شود و همکاران حق تذکر را دارند «که این اخطار باید باستناد به اصل مربوطه حداکثر ظرف پنج دقیقه بعمل آید در صورتی که رئیس مجلس اخطار را وارد بدانند بدون بحث از مجلس نظرخواهی می‌نماید. چنانچه مجلس اخطار را وارد دانست، رئیس نسبت به پذیرش اصلاحات پیشنهادی یا حذف مورد اشکال یا ارجاع آن به کمیسیون ذربط جهت بررسی مجدد اقدام خواهد کرد». دقیقاً اخطار قانون اساسی و تذکر آیین‌نامه‌ای در مورد طرحها و لوایحی است که در مجلس بحث می‌شود.

دیروز هم تذکراتی که همکاران می‌دادند مسایل مربوط به خارج از صحن علنی مجلس بود، امروز هم تذکراتی که دوستان دادند و هرکدام پنج دقیقه صحبت کردند مربوط به بحثهایی است که در بیرون از مجلس اتفاق افتاده، دوستان اینجا می‌آیند و تذکر می‌دهند، در صورتی که طبق صریح آیین‌نامه و ماده (۱۸۱) آیین‌نامه داخلی تذکر و اخطار قانون اساسی صرفاً در موضوعات مطروحه در صحن علنی مجلس در مورد لوایح و طرحهاست، غیر از این تذکر در مجلس وارد نیست، ببخشید. (تعدادی از نمایندگان - احسنت)

مجلس نبودیم از جایگاه مجلس دفاع می‌کردیم، مسلم مجلس باید مجلسی نیرومند و قوی باشد. اما اگر چنانچه یک بحثهای متفاوتی هم در صدا و سیما می‌شود (من اول عرض کردم من نمی‌دانم) گفته خود ما و درخواست همه ما، گفته‌ایم تضارب افکار، نظرات مختلف داده شود، اگر چنین چیزی هم بوده، نباید همانطور که سعه‌صدر از دیگران انتظار داریم خودمان هم سعه‌صدر نداشته باشیم. عرض کردم من در این مورد خاص داوری ندارم، در کلیت قضیه هم مینایم همان بوده، همیشه هم بوده چه آنموقع که مجلس بودیم و چه نبودیم یک نظر داشتیم و آن اینکه باید جایگاه مجلس محفوظ بماند. این نکته را هم باید توجه داشته باشیم که خالی از اهانت و با پرهیز و اجتناب از توهین و هتاک، نقد و انتقاد، یا ممکن است نظرات مختلفی هم داده شود. حالا بررسی می‌کنیم ببینیم چه بوده...

نظری - حاج آقا! سعه‌صدر در صورتی است که آنها دارند از یک کانال تلویزیونی استفاده می‌کنند، شما یک کانال تلویزیونی هم در اختیار این طرف قرار بدهید، بعد به سعه‌صدر دعوت کنید.

رئیس - نه، می‌گویم تضارب افکار یعنی در یک موضوعی موافق و مخالف صحبت کنند، مثلاً میزگرد، نقطه‌نظرهای متفاوت... حالا دوباره تذکر آیین‌نامه‌ای شروع کرده‌اید...

شاهی عربلو - اخطار قانون اساسی دارم.

رئیس - آقای شاهی عربلو بفرمایید.

محمد شاهی عربلو - بسم‌الله الرحمن الرحیم

حاج آقا! من اخطار قانون اساسی دارم، اصل (۱۷۵) در خصوص آزادی بیان و نشر افکار با رعایت موازین اسلامی توسط صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران.

حاج آقا! خدمتتان عرض کنم، من واقعاً از برادر عزیزمان جناب آقای شیرزاد تعجب می‌کنم که خودش یک شخصیت سیاسی و معنوی هستند، ولی متأسفانه اختیارات قانونی و اساسی که...

قدرت‌الله نظری نیا - چه ربطی به قانون اساسی دارد که ایشان اخطار می‌دهند؟

رئیس - شما چه می‌خواهید بگویید؟

شاهی عربلو - حاج آقا! من براساس این (همهمه نمایندگان) من پنج دقیقه وقت دارم، تحمل کنید، یعنی چه؟ (رئیس - شلوغ نکنید) اصل (۱۷۵) عین قانون را می‌خوانم، هنوز من چیزی نگفته‌ام، من هنوز عین قانون را می‌گفتم، هنوز حرف نزدم داد شما درآمده...

اصل (۱۷۵)؛ «در صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران آزادی بیان و نشر افکار با رعایت موازین اسلامی...» عین قانون اساسی، بالاخره اگر این قانون اساسی اختیاراتی برای سازمانها داده، از اینطرف هرچه صدا و سیما اینروزها پخش کرده نظر شخصیتها بوده، نظر نمایندگان و از اقشار مختلف

- آقای تابش نماینده محترم اردکان به وزیر محترم نیرو در خصوص تسریع در تکمیل عملیات اجرایی آبرسانی به شهرهای اردکان و میبد. صدور مجوز بهره‌برداری از خط انتقال آب زاینده رود به یزد جهت استفاده مردم منطقه عقدا.

تأمین اعتبارات لازم جهت انتقال آب به پسته‌زارهای شمال اردکان. به وزیر بهداشت و درمان در خصوص تسریع در تکمیل ساختمان نیمه‌تمام بیمارستان اردکان و مبارزه جدی با شیوع بیماری سالک در اردکان.

- آقای اکبرزاده نماینده محترم ورزقان و خاروانا به وزیر محترم بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در خصوص شروع احداث پروژه‌های مراکز بهداشت و درمان ورزقان و خاروانا و رسیدگی به وضعیت بهداشتی و درمانی درمانگاههای منطقه.

به وزیر محترم راه و ترابری در خصوص مرمت جاده ورزقان به خاروانا و تسریع در آسفالت محور خواجه به ورزقان.

- آقای رحمنی نماینده محترم تاکستان به وزیر محترم راه و ترابری در خصوص تسریع در تکمیل زیرسازی و آسفالت راه نهبوند - ضیاءآباد - آب‌ترش. **حسن‌زادگان** - تذکر آیین‌نامه‌ای دارم.

رئیس - آقای حسن‌زادگان بفرمایید. به تذکری که داده شد توجه بفرمایید.

داود حسن‌زادگان رودسری - بسم‌الله الرحمن الرحیم

آقای دکتر جبارزاده در ارتباط با استفاده از این حق تذکر آیین‌نامه‌ای ماده (۱۸۱) را اشاره فرمودند، ماده (۱۸۲) در تکمیل این ماده (۱۸۱) توضیح می‌دهد «در صورتی که نمایندگان نسبت به اجرای آیین‌نامه داخلی مجلس تخلفی را که مربوط به همان جلسه باشد مشاهده نمایند حق دارند بلافاصله مورد تخلف را با استناد به ماده مربوطه بدون خروج از موضوع حداکثر ظرف پنج دقیقه تذکر دهند و اگر مربوط به آن جلسه نباشد، بعد از نطق قبل از دستور و قبل از شروع دستور جلسه یا پایان جلسه، قبل از اعلام ختم آن حداکثر ظرف پنج دقیقه تذکر دهند. چنانچه رئیس تذکر را وارد بداند موظف است به آن ترتیب اثر بدهد».

در تذکراتی که دیروز و امروز داده شد خروج از این ماده نبوده، رعایت همین ماده (۱۸۲) بوده. دلیل تذکر آقای دکتر جبارزاده مشخص نیست، آیا می‌خواهد سانسور در این مجلس راه بیندازد؟ یعنی ما مواردی را دیدیم و مشاهده کردیم تذکر ندهیم؟ سکوت بکنیم؟ والسلام

رئیس - نه، ببینید! هیأت‌رئیس یا کسی در اینجا تخلف از آیین‌نامه نکرده بود که این تذکر را داد. در صدا و سیما یک مسأله‌ای مطرح شده از طریق دیگر می‌شود جوابش را داد و یا صحبت کرد، از طریق نطق، غیرنطق می‌شود جواب داد، تذکر آیین‌نامه‌ای لزومی ندارد.

جبارزاده - تذکر را جواب بدهم؟

رئیس - نه، نمی‌خواهد بحث شود.

رئیس - فرمایشات آقای دکتر را من بخاطر مسایلی که در هفته گذشته رخ داد تکمیل کنم. دیروز هم همینطور بود، از ابتداء هم من توجه داشتم، منتها هفته گذشته چون در بعضی موارد عرض کردیم که وارد نیست و یا اسائه ادب شد، گفتیم که بلندگو خاموش شود، اعتراض کردند ما دیروز و امروز یکمقداری تحمل کردیم. خواهش می‌کنم که از ابتداء مطالبی که بحث می‌شود مربوط باشد، اینجا رادیو هم داریم، وقت صحبت هم داریم، جراید هم هستند، آقایان و یا خانمها که می‌خواهند نقطه‌نظرانشان را بفرمایند در نقطه‌های پیش از دستور می‌توانند بفرمایند، از همدیگر می‌توانند وقت بگیرند، ساعت‌های مقرر اینجا بیانند، استراحت کنند و بموقع اسم بنویسند، یعنی راههای گوناگونی هست که استفاده بشود برای اینکه نقطه‌نظرها و یا نقدها گفته شود. لابلای تذکر آیین‌نامه‌ای ما جداً متحیر می‌مانیم که چکار کنیم، اگر بگوییم خاموش شود به آقایان برمی‌خورد و ما هم نمی‌خواهیم اسائه ادب کنیم.

لذا این سنت سیئه ازحالا گذاشته نشود (موسوی‌اجاق - تذکر دارم) آقای موسوی‌اجاق! محبت کن به من تذکر نده که بحثمان را شروع کنیم (موسوی‌اجاق - حاج آقا! آقای شاهی عربلو به کل مجلس اهانت کردند) شما بنویسید و به من بدهید و من در خدمتتان هستم. از این چیزها در مجلس هست، حالا بالاخره آقای نظری بلند شد و داد و بیداد کرد، او هم داد و بیداد کرد، شانس او این بود که بلندگو هم داشت، آقای نظری نداشت.

۴- تذکرات نمایندگان مردم در مجلس شورای اسلامی به

مسئولان اجرایی کشور

رئیس - تذکرات نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی به مسئولین اجرایی کشور:

- آقایان طیار و گل نمایندگان محترم گنبدکاووس و بندر ترکمن و کردکوی به وزیر محترم بازرگانی در خصوص تسریع در پرداخت بهای گندم خریداری شده از کشاورزان.

- آقای گل نماینده محترم بندر ترکمن و کردکوی به وزیر محترم صنایع در خصوص جلوگیری از انتقال و جابجایی کارخانجات صنعتی شهید باهنر بندر ترکمن.

- آقای شاهی عربلو نماینده محترم هشتروند به ریاست محترم جمهوری در خصوص صدور دستور جبران خسارت وارده به کشاورزان شهرستان هشتروند و بخشهای چاراویماق و نظرکهریز.

- آقای حاجیانی نماینده محترم دیر و کنگان به وزیر محترم نفت در خصوص جبران خسارات وارده به روستاهای حرمی و پدی.

به وزیر محترم نیرو در خصوص برق رسانی به (۴۰۰) حلقه چاه آب کشاورزی در دهستان آبدون از بخش مرکزی شهرستان دیر.

۵- تصویب طرح دوفوریتی اصلاح عناوین کمیسیونهای تخصصی**مذکور در قوانین**

رئیس - دستور را مطرح بفرمایید.

منشی (جبارزاده) - اولین دستور طرح دوفوریتی اصلاح عناوین

کمیسیونهای تخصصی مذکور در قوانین است.

رئیس - اولین مخالف را دعوت بفرمایید.

منشی (شکوری‌راد) - اولین مخالف آقای آذروش هستند که مدت

(۱۰) دقیقه وقت دارند، بفرمایید.

ولی آذروش - بسم الله الرحمن الرحيم

بنده به نظرم می‌رسد که در ارتباط با این عناوین کمیسیونهای تخصصی که اسم برده شده، قطعاً اینها، هم شامل تمام کارهای مربوط به کمیسیونها هستند و هم می‌توانند بصورت کامل مدنظر قرار بگیرند. مثلاً کمیسیون عمران که پیشنهاد آقایان بوده که کمیسیون عمران به کمیسیون مسکن و شهرسازی و راه ترابری و عمران شهری و روستایی تفکیک شود. قطعاً علاوه بر اینکه اشکالات خاصی هم به اعتقاد بنده برای نظار ایجاد می‌کند، خودش جای بحث را در کمیسیونهای دیگر ایجاد می‌کند.

الان بحث عمران روستایی که در داخل کمیسیون عمران است طوری مشخص شده است که تقریباً مشتبه شده که این در کمیسیون کشاورزی و آب است یا در کمیسیون عمران. اختصاصاً اعتقاد بنده این است کمیسیونهای تخصصی که اسم برده شده، قطعاً خودشان بصورت کامل می‌توانند هم مشمول تمام کارهای مربوط به کارهای تخصصی در سطح کشور شوند و هم از نظر عدم ایجاد اشکال در بین سایر کمیسیونها و تداخلها، قطعاً اگر کمیسیونهای تخصصی که برای اصلاحیه آمده‌اند ریز شوند، مشکلات کلی را در ابعاد مسایل مختلف ایجاد می‌کنند.

بنده نظرم این است این کمیسیونهایی که اسم برده شده، خودشان کافی هستند و می‌توانند به صورت کامل تمام کارهای مربوط با تخصصهای کامل خودشان را در بر بگیرند.

از طرفی هم اگر بنا باشد که کلاً تمامی قوانین داخلی، دوفوریتها و یا دست به تغییرات زده بشود، قطعاً هم وقت مجلس گرفته می‌شود و هم مسائلی که همه متوجه هستند و مشخص است، به آنصورتی که بایستی کاملاً رسیدگی بشود، آنها وقتشان تلف می‌شود و از مسایلی که لازم نیست وقت داده می‌شود. من اعتقاد این است که عناوین کمیسیونهای تخصصی کافی است و نیازی به تغییر ندارد، متشکر.

منشی (شکوری‌راد) - آقای قندهاری موافق هستند، بفرمایید.

قربانعلی قندهاری - بسم الله الرحمن الرحيم

همکاران محترم عنایت بفرمایند متن ماده واحده این است که از تاریخ تصویب این قانون، عناوین کمیسیونهای تخصصی مجلس شورای اسلامی، مذکور در مواد و تبصره‌های قانون برنامه پنجساله و قانون بودجه و سایر

قوانین که در آنها انتخاب نمایندگان ناظر پیش‌بینی شده به شرح زیر اصلاح می‌شود، یعنی پیام این قانون این است که ما عناوین کمیسیونها را اصلاح بکنیم. علت هم این بوده که قانون برنامه پنجساله سوم و قانون بودجه و انتخاب نمایندگان ناظر براساس آیین‌نامه قبلی بوده که در آن آیین‌نامه عناوین کمیسیونها عناوین دیگری بوده. الان که مجلس ششم کار خودش را براساس آیین‌نامه جدید شروع کرده، اساساً آن کمیسیونها با آن عناوین در این آیین‌نامه وجود ندارد و ما چاره‌ای نداریم که این عناوین را براساس آیین‌نامه جدید اصلاح کنیم. البته ما یک پیشنهاد جایگزینی دادیم که نیاز به این همه شرح مواد هم نیست. یک تک ماده‌ای داده شده که عنوان کمیسیونهای مجلس مطابق آیین‌نامه جدید اصلاح می‌شود و نمایندگان هم بر همین اساس. فلذا من عرض به مخالف محترم این است که اصلاً ما چاره‌ای نداریم. مجلس براساس آیین‌نامه جدید دارد عمل می‌کند. آیین‌نامه جدید هم اصلاً کمیسیون بازرگانی ندارد. آیین‌نامه جدید اصلاً کمیسیون اقتصاد ندارد. عناوین کمیسیونهایی که در آیین‌نامه جدید است، اینها در آیین‌نامه قبلی نبوده و ما چاره‌ای نداریم این اصلاح را انجام بدهیم و انتخاب نمایندگان ناظر در مجامع هم براساس آیین‌نامه جدید باید انجام بشود. هیچ چاره‌ای نیست، شاید فلسفه طرح دوفوریت هم همین بوده که مجلس الان باید در بعد نظارتی خودش در مجامع و شوراها نماینده بگذارد و این نماینده‌گذاری باید براساس آیین‌نامه جدید و عناوین کمیسیونهای جدیدی که در آیین‌نامه است باشد. مجلس هیچ چاره‌ای جز دوفوریت نداشته و الان هم باید اصلاح بشود. منتها من همینجا عرض می‌کنم که با طرح جایگزینی که ان‌شاءالله بعد از تصویب کلیات تقدیم می‌شود کلاً یک ماده بیشتر نیاز نبود و این شرح و بسط هم نیازی نبوده. خواهش می‌کنم که به کلیات رأی موافق بدهید.

منشی (شکوری‌راد) - آقای سلیمانی مخالف بعد هستند، بفرمایید.

منصور سلیمانی میمندی - بسم الله الرحمن الرحيم

علی‌رغم اینکه عزیزان ما در مجلس پنجم مخصوصاً کسانی که عضو کمیسیون آیین‌نامه بودند روی آیین‌نامه داخلی مجلس خیلی زحمت کشیدند مخصوصاً در قسمت کمیسیونها که تعدادشان را کم کردند. منتها هنوز اشکالاتی دارد که (مخصوصاً در قسمت کمیسیونها) باید با پیشنهادات نمایندگان محترم برطرف بشود. بنابراین پیشنهاد ما این است که ما بصورت مقطعی نگاه نکنیم، فرصتی به نمایندگان عزیز دوره ششم داده بشود که پیشنهادات خودشان را به کمیسیون آیین‌نامه داخلی بدهند که اصلاح کنند. مثلاً پست در اصلاحات جدید جزو کمیسیون صنایع و معادن مجلس قرار گرفته، چه سنخیتی دارد؟ اگر عنوان می‌شود صنعت پست، پس ما صنعت فرش هم داریم، صنعت توریسم هم داریم، صنعت هتلداری هم داریم. بنظر من هیچ مشکلی هم برای انتخاب نمایندگان عزیزی که می‌بایستی در مجامع و شوراهای موضوع قانون سالجاری و

باشد، امروز حداکثر تا شش بعدازظهر وقت دارم که پیشنهاد بدهم. بنده نماینده می‌خواهم از حداکثر وقت خودم استفاده کنم. من فکر می‌کنم در این مورد اعتراض وارد است و حضرت‌عالی می‌توانید عنایت لازم را داشته باشید. من می‌خواهم بعنوان یکی از آحاد نمایندگان از حداکثر وقت خودم برای دادن پیشنهاد استفاده کنم. هنوز به اعتقاد بنده ساعت (۶) بعدازظهر امروز فرانسیده که این در دستور کار مجلس قرار گرفته است.

رئیس - آقای عبداللہی! یادتان باشد اینجا هم خدمتتان بودیم، براساس آیین‌نامه قبلی همینطور است که می‌فرمایید اما براساس تجدیدی که آیین‌نامه گردیده و به اینصورت نوشته شده در مجلس پنجم و رأی آورده، این اشکال وارد نیست و از صبح هم این اوراق بین آقایان توزیع شده. (عبداللہی - حاج آقا! (۲۴) شده یا نشده؟) بهره‌جست وارد نیست، لزومی ندارد. می‌گوید «حداکثر»، وقتی می‌گوید حداکثر یعنی... (عبداللہی - نمایندگان الان می‌توانند پیشنهاد بدهند یا نمی‌توانند؟) دیروز اینجا اعلام هم کردیم، گفتیم. بنظر بنده وارد نیست اصلاً بحث هم کردیم با اداره قوانین هم صحبت کردیم. دیروز این همه توضیح دادیم که می‌توانید تا عصر پیشنهادات خودتان را بدهید، کتبی هم باید بدهید، همه اینها را گفتیم.

عبداللہی - حاج آقا! بند (۳) به کل نمایندگان وقت داده که بعد از چاپ و توزیع (۲۴) ساعت برای پیشنهاد دادن وقت دارند. این آیین‌نامه است، با نظر یکنفر و دونفر هم قابل تغییر نیست.

رئیس - برداشت ما این است، دیروز هم بحث شد، همین هم که خدمتتان عرض کردیم. متشکر از لطف شما. آقای سلیمانی! ادامه بحث را بفرمایید.

منصور سلیمانی میمندی - حضور شما عرض شود که تنها دلیلی که موافقین محترم دارند برای معرفی نمایندگان محترم به مجامع و شوراها هست که براساس این پیوستی که اداره کل قوانین (که من از جناب آقای شاملو تشکر می‌کنم) تهیه کردند اگر مطالعه بفرمایید هیچ مشکلی در رابطه با معرفی نمایندگان محترم به مجامع و شوراهایی که می‌بایستی مجلس معرفی بفرماید، ندارد. بعنوان مثال بند «ک» تبصره (۲۹) قانون بودجه امسال یکنفر از کمیسیون نفت، یکنفر از کمیسیون برنامه و بودجه، یکنفر از کمیسیون صنایع، کمیسیون نفت در کمیسیون انرژی جای گرفته و این کمیسیون معرفی می‌کند. چون دستگاه ذیربط موقعی که اینجا نمایندگان انتخاب بشوند، دیگر نمی‌توانند از نظر اداری برای مجلس مشکل بگیرند. بنابراین خواهش من این است چون این مجلس باید کار اساسی و زیربنایی بکند. جهت آیین‌نامه فرصت داده بشود همه عزیزانی که پیشنهاد دارند، پیشنهادات خودشان را به کمیسیون آیین‌نامه بدهند، روی آن بحث بشود، بحث کارشناسی بشود و چون اوایل کار مجلس است و کمیسیونها و نمایندگان محترم خیلی

قانون برنامه توسعه سوم باشد پیش نمی‌آید. بعنوان مثال یکسری اشکال جزئی دارد که آن هم دست مجلس است نه با تصویب قانون که یک کار اداری است برای عضویت در مجامع و شوراهای قانون برنامه سوم، ما شش مورد داریم، بررسی که من کردم ماده (۸۶) و ماده (۱۱۷) قانون برنامه سه نفر از نمایندگان عضو کمیسیونهای بازرگانی و برنامه و بودجه و اقتصادی را می‌خواهد. خوب، کمیسیون برنامه و بودجه که جای خودش باقی است. صرفاً باید کمیسیون اقتصادی دو نفر معرفی کند چون در اصلاحات جدید، کمیسیون بازرگانی و توزیع جزو کمیسیون اقتصادی قرار گرفته. چه عیب دارد که کمیسیون اقتصادی دو نفر معرفی کند و کمیسیون برنامه و بودجه یکنفر؟ یا در قانون بودجه سالجاری حدود (۸) مورد می‌بایستی معرفی کنند که مثلاً بند «ج» تبصره (۲۹) سه نفر از نمایندگان عضو کمیسیونهای بازرگانی، اقتصاد و تعاون و برنامه و بودجه...

عبداللہی - تذکر آیین‌نامه‌ای دارم.

رئیس - آقای سلیمانی اجازه بفرمایید! آقای عبداللہی بفرمایید.

رضا عبداللہی - بسم‌الله الرحمن الرحیم

حاج آقا! مواد (۱۸۲ و ۱۶۵)؛ در صورتیکه نمایندگان نسبت به اجرای آیین‌نامه داخلی مجلس تخلفی را که مربوط به همان جلسه باشد مشاهده نمایند حق دارند بلافاصله مورد تخلف را با استناد به ماده مربوطه بدون خروج از موضوع حداکثر ظرف پنج دقیقه تذکر دهند و اگر مربوط به آن جلسه نباشد بعد از نطق قبل از دستور و قبل از شروع دستور جلسه و یا پایان جلسه قبل از اعلام ختم آن حداکثر ظرف پنج دقیقه تذکر دهند. چنانچه رئیس تذکر را وارد بداند موظف است به آن ترتیب اثر دهد.

ماده (۱۶۵) در مورد طرحهای دوفوریتی است که اشاره می‌کند دوفوریت به چه شکلی باید باشد. در رابطه با دوفوریت گفته شده که باید بعد از اینکه دوفوریت تصویب شد، حداکثر تا (۶) ساعت بعد تکثیر بشود و در اختیار نمایندگان قرار بگیرد. بعد از آن تا (۴۸) ساعت می‌تواند در دستور کار مجلس قرار بگیرد. نمایندگان از زمان چاپ و توزیع، (۲۴) ساعت وقت دارند که پیشنهاد بدهند.

عرض بنده به این نکته است که دیروز تقریباً نزدیک ساعت (۱۲) این دوفوریت تصویب شد. بعد از ساعت (۱۲)، (۶) ساعت طول می‌کشد که آقایان توزیع و تکثیر کنند و در اختیار نمایندگان قرار بگیرد. ما (۲۴) ساعت وقت داریم که پیشنهاد بدهیم. یعنی پیشنهادات...

رئیس - یکجایی کم‌لطفی فرمودید! هر دو جا دارد حداکثر (۴۸) ساعت، حداکثر (۲۴) ساعت. یعنی زودتر هم می‌تواند بدهد، زودتر هم می‌توانیم کارمان را انجام بدهیم.

عبداللہی - حاج آقا! بند (۳) را عنایت کنید! می‌گوید: پیشنهادهای نمایندگان حداکثر (۲۴) ساعت پس از چاپ و توزیع به هیأت‌رئیس تسلیم می‌شود. اگر بنده ساعت (۶) بعدازظهر دیروز این دوفوریت بدستم رسیده

مجید انصاری - بسم الله الرحمن الرحيم

همکاران محترم عنایت فرمودند که این طرح بهیچوجه اصلاح آیین نامه داخلی مجلس نیست، بلکه در قانون بودجه و قانون توسعه سوم و احیاناً برخی قوانین دیگر که مجلس نمایندگان ناظری در شوراها و مجامع دارد، عناوین کمیسیونها در آن قوانین چون قبل از تصویب آیین نامه جدید مجلس بوده، مطابق با عناوین کمیسیونهای سابق مجلس بوده. در آیین نامه جدید چون بعضی کمیسیونها ادغام شده اند و عناوین کمیسیونها تغییر کرده ما ناچار هستیم عناوین آن قوانین را اصلاح کنیم. پس بهیچوجه بحث اصلاح آیین نامه داخلی مجلس مطرح نیست.

در اینجا ذکر شده موارد را دوستان در طرح احصاء کردند که عناوین کدام کمیسیون چه بشود. از آنجاییکه دقیقاً بررسی همه قوانین صورت نگرفته و احتمال دارد موردی از قلم افتاده باشد ما برای پیشگیری از اطاله کلام و تضييع وقت مجلس، بجای این طرح مفصل، یک ماده چند سطری فشرده ای را پیشنهاد کردیم که رافع مشکل است و آن این است که از تاریخ تصویب این قانون عناوین کمیسیونهای تخصصی مذکور در برنامه توسعه سوم اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و لایحه بودجه سال ۱۳۷۹ و دیگر قوانین مطابق با عناوین مصوب در آیین نامه جدید داخلی مجلس اصلاح می گردد.

بنابراین، این ماده در هر قانونی، اعم از برنامه، بودجه و قوانین دیگر جایگزین می شود. عنوان کمیسیونهای سابق مجلس مطابق با عناوین آیین نامه جدید اصلاح می گردد. هیچ نیازی به ذکر موارد نیست و احیاناً اگر در این ذکر موارد ما جایی را از قلم انداخته باشیم با این اصلاحیه مرتفع می شود و من فکر می کنم برای جلوگیری از اطاله وقت مجلس این جایگزین کامل و جامع باشد. آن تبصره هم البته خواهد بود (تبصره ای که ذیل همین طرح آمده) در گذشته بعضی از کمیسیونها جدا بودند، مثلاً کمیسیون دیوان محاسبات، کمیسیون برنامه و بودجه، اقتصاد و دارایی. در قانون گفته است سه نفر از کمیسیونهای برنامه و بودجه، اقتصاد و دارایی و دیوان محاسبات، الان که دیوان محاسبات در برنامه و بودجه ادغام شده است بطور طبیعی سه نفری که در قانون ذکر شده یکنفر از اقتصاد و دارایی خواهد بود، دو نفر از برنامه و بودجه چون محاسبات هم در آنجا ادغام شده. اگر در جایی در قانون گفته است یکنفر از برنامه و بودجه، یکنفر از بازرگانی و یکنفر از اقتصاد و دارایی چون بازرگانی در اقتصاد و دارایی ادغام شده در آنجا دونفر از اقتصاد و دارایی و کمیسیون اقتصاد و دارایی فعلی مجلس که مرکب از بازرگانی است، بنابراین آن تبصره هم که در طرح آمده ذیل این ماده واحده اضافه خواهد شد و رافع مشکل است. من استدعا می کنم همکاران محترم به این جایگزینی که جناب آقای جبارزاده پیشنهاد ما را با اضافه تبصره چاپ شده در همین طرح قرائت می فرمایند ان شاء الله رأی بفرمایید که وقت مجلس هم بیش از این گرفته نشود، خیلی متشکر.

درگیر مسایل مجلس و حوزه های انتخابیه نیستند، می شود اشکالاتی که احیاناً آیین نامه دارد، برطرف کنند. بنابراین من خواهشم از همکاران محترم این است که به این دوفوریت رأی ندهند تا بتوانیم یک کار اساسی در رابطه با آیین نامه انجام داده باشیم.

والسلام علیکم ورحمه الله و برکاته

رئیس - متشکر، موافق بعدی را دعوت بفرمایید.

منشی (شکوری راد) - آقای سازگارنژاد موافق بعد هستند، بفرمایید.

جلیل سازگارنژاد - بسم الله الرحمن الرحيم

با توجه به اینکه انتخاب نمایندگانی که برای مجامع و مراکزی که طبق قانون پیش بینی شده از مجلس شورای اسلامی باید سریعاً انتخاب و معرفی بشوند و تأخیر آن هم جایز نیست، براساس آیین نامه قبل، عناوینی که در آیین نامه وجود دارد با قانون تطبیق ندارد. بعنوان مثال وقتی نوشته که از کمیسیون برنامه و بودجه یکنفر و از کمیسیون امور اداری و استخدامی یکنفر باید معرفی بشوند و این دو در آیین نامه جدید ادغام شده و عنوانها تغییر کرده. الان در هنگام رأی گیری و معرفی مشخص نیست که از کدام کمیسیون باید این نمایندگان انتخاب بشوند و همین مسأله در سایر عناوین کمیسیونهای دیگر هم تسری پیدا کرده و طبیعتاً بهنگام رأی گیری در کمیسیونها مشکل ایجاد خواهد شد. درواقع تعداد نفراتی که از یک کمیسیون باید انتخاب بشوند با توجه به عنوانی که در قانون آمده، تشکیک خواهد شد و ما باید قبل از رسیدن به آن روز که در صحن یا در کمیسیونها می خواهیم نمایندگان را انتخاب کنیم دچار مشکل و تشکیک بشویم، پیشاپیش باید با اصلاح این عناوین زمینه را فراهم کنیم. بنابراین پیشنهادی که برای اصلاح عنوانهای کمیسیونها مطرح شده ضروری بنظر می رسد. فوریت آن هم که دیروز تصویب شد به همین دلیل که ما باید سریعتر اینها را معرفی کنیم. بنابراین من فکر می کنم پیشنهاد، پیشنهاد دقیق و درستی است. بحث زیادی هم ندارد. یعنی فقط تغییر عنوان است و به انتخاب سریع در کمیسیونها و جلوگیری از تشکیک و ایجاد شبهه کمک می کند.

رئیس - متشکر.

منشی (شکوری راد) - مخالف دیگری ثبت نام نکرده.

رئیس - موافق هم صحبت نمی کنند. حضار ۲۳۵ نفر، کلیات طرح دوفوریتی اصلاح عناوین کمیسیونهای تخصصی مذکور در قوانین مطرح است، موافقین قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) با اکثریت قاطع تصویب شد. پیشنهادات را مطرح بفرمایید.

منشی (جبارزاده) - پیشنهاداتی که به اداره قوانین واصل و چاپ شده و در اختیار نمایندگان است، طبق آیین نامه ما از کاملترین پیشنهاد شروع می کنیم. پیشنهاد آقایان مرعشی، قندهاری و انصاری در رابطه با جایگزینی طرح است. آقای انصاری بفرمایید.

فوریّت آن هم به این دلیل است که اولاً کمیسیون اصل (۹۰) قابل تشکیل نیست و ثانیاً پاره‌ای از دوستان که دارای تخصص‌هایی هستند و می‌خواهند در کمیسیون‌های تخصصی فعال باشند الان بلا تکلیف هستند. این طرح می‌تواند با نظرات کارشناسی دوستان نماینده در کمیسیون آیین‌نامه تکمیل بشود. طبیعتاً ممکن است دوستان نظرات سازنده‌ای داشته باشند که از نظراتشان در کمیسیون آیین‌نامه استفاده بکنیم و بصورت یک‌شوری بتواند در مجلس مورد تصویب قرار بگیرد. من خواهم از دوستان نماینده این است که به یک‌فوریّت این طرح رأی بدهند که رأی که امروز شما می‌دهید به معنی تأیید کامل این طرح نیست به معنی این است که این طرح بصورت یک‌شوری بررسی بشود. فرصت خواهیم داشت و در کمیسیون آیین‌نامه پیشنهادات تکمیلی و اصلاحی را هم بگیریم و ان‌شاءالله به یک جمع‌بندی برسیم که هم کمیسیون اصل (۹۰) نیرومند و قوی باشد و هم دوستان نماینده بتوانند از تخصص خودشان در کمیسیون‌های دیگر هم استفاده بکنند. والسلام علیکم

رئیس - مخالف را دعوت بفرمایید.

منشی (خالقی) - آقای شاهی عربلو مخالف هستند، بفرمایید.

محمد شاهی عربلو - بسم‌الله الرحمن الرحیم

خدمتتان عرض کنم برادران و خواهران عزیز مستحضرند که این کمیسیون، کمیسیون نظارتی مجلس شورای اسلامی است و از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است و در تمام دوره‌های مجلس هم فعالیت‌های خوبی را ارائه داده. بنده به همین دلایلی که برادر عزیزمان فرمودند، به همان دلایل هم مخالف هستم. ایشان فرمودند که نیرومند و قوی باشد، شما حساب کنید همه نمایندگان عزیز عضو کمیسیون‌های تخصصی هستند، اگر بنا باشد آن کارهای شاقی که مخصوصاً در کمیسیون‌های مجلس ششم است، آنها را یک نماینده انجام بدهد، وظایف نمایندگی خودش را هم انجام بدهد، بعد از آن وقتی پیدا بکند در حقیقت آن وقت زاید خودش را کجا خواهد گذاشت؟ کمیسیون اصول (۸۸ و ۹۰). حالا که نمایندگان بطور خصوصی و خاص وقتشان فقط برای این کمیسیون گذاشته می‌شود واقعاً نمی‌توانند برسند. هر ساله مشکل دارند، وقت کم می‌آورند و همیشه نمایندگان محترم گلایه از این کمیسیون دارند که در کارهای نظارتی آنطور که نظر نمایندگان محترم است تأمین نشده. حالا بخواهیم خودمان با دست خودمان همان را هم خراب بکنیم. بیاییم یک تعداد نمایندگانی که فقط وقت‌های زاید را خواهند توانست در آنجا بگذارند قبول کنیم که این کمیسیون با عظمت و باارزش را اداره کنند.

دلیل دومشان این بود که ایشان فرمودند از تخصصها استفاده بکنیم. واقعاً اگر کسی تخصص دارد خوب از همین اول انتخاب کند. کما اینکه تعدادی از نمایندگان محترم گزینه اولشان هم همین کمیسیون است.

رئیس - مخالف را دعوت بفرمایید.

منشی (خالقی) - مخالفی ثبت‌نام نکرده است.

رئیس - موافق هم صحبت نمی‌فرمایند. حضار ۲۲۸ نفر، متن را برای رأی‌گیری قرائت بفرمایید.

منشی (جبارزاده) - پیشنهاد جایگزینی طرح اصلاح عناوین کمیسیون‌های تخصصی مذکور در قوانین عناوین کمیسیون‌های تخصصی مذکور در برنامه پنج‌ساله سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و لایحه بودجه سال ۱۳۷۹ و دیگر قوانین مطابق عناوین مصوب در آیین‌نامه جدید داخلی مجلس شورای اسلامی اصلاح می‌گردد.

تبصره - در کلیه مواردی که کمیسیون‌های مذکور در قوانین در هم ادغام شده‌اند، تعداد نماینده ناظر کمیسیون جدید برابر با تعداد نمایندگان کمیسیون‌های ادغام شده است.

رئیس - حضار ۲۲۸ نفر، موافقین قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) با اکثریت قوی تصویب شد. اولین فوریّت است که در مجلس ششم داریم. از حضور اعضای محترم شورای نگهبان که ان‌شاءالله در خدمتشان هستیم صمیمانه تشکر و قدردانی می‌کنیم و دیگر عرضی در خدمتشان نداریم و تشریف می‌برند.

۶ - اعلام وصول طرح اصلاح موادی از آیین‌نامه داخلی مجلس با

قید یک‌فوریّت و رد فوریّت آن

رئیس - دستور بعدی را مطرح بفرمایید.

منشی (جبارزاده) - طرح یک‌فوریّتی رسیده. یکی از طراحان محترم محبت بفرمایند طرح یک‌فوریّتی را توضیح بدهند. آقای مرعشی بفرمایید.

سیدحسین مرعشی - بسم‌الله الرحمن الرحیم

همکاران محترم دیروز در جریان بحث قرار گرفتند که ما برای تشکیل کمیسیون اصل (۹۰) با توجه به اهمیت و جایگاهی که این کمیسیون مهم دارد دچار معذوریّت عدم استقبال هستیم. این در واقع به این مسأله برمی‌گردد که نمایندگان محترم بحق مایل هستند که متناسب با تخصص و تجربه‌شان در کمیسیون‌های تخصصی مجلس مشارکت داشته باشند و وظیفه رسیدگی به شکایات که در اصل نودم قانون اساسی آمده وظیفه عمومی است و وظیفه همه نمایندگان است که در این امر مشارکت بکنند. واقعاً نمی‌شود انتظار داشت که عده‌ای صرفاً در کمیسیون اصل (۹۰) حضور داشته باشند و مجلس از تخصص و تجربه‌شان بی‌بهره باشد. پیشنهادی که با قید یک‌فوریّت خدمت دوستان تقدیم شده تلاش کرده که بین استفاده از تخصص نمایندگان در کمیسیون‌های تخصصی و وظیفه نمایندگی که در واقع رسیدگی به شکایات مردم است، بین این دو وظیفه و بین این دو خواسته جمعی را بوجود بیاورد و درواقع زمینه‌ای را فراهم بکند که به هر دو وظیفه بتوانیم رسیدگی کنیم.

پس آنهایی که انتخاب نمی‌کنند و نمی‌روند در حقیقت یا تخصص ندارند، یا تخصص‌شان در کمیسیون دیگر بیشتر از اینجاست. بنابراین برادران و خواهران! با دست خودمان نیایم این کمیسیون با این اهمیت را ببندازیم برای تعدادی از نمایندگان خاصی که وقت‌های زاید را در آن صرف خواهند کرد و در حقیقت از توان این کمیسیونها کاسته خواهد شد.

ایراد سومی که من دارم برای این موضوع و دلیل مخالفتم این است، بالاخره هر کدام از ما در یک کمیسیونی عضو هستیم، امورات چند وزارتخانه در آن کمیسیون است. حالا همان وزارتخانه یک مورد یا شکایتی در کمیسیون اصول (۹۰ و ۸۸) دارد، قطعاً گرایش آن نماینده برای حمایت از آن وزارتخانه خواهد بود. وقتی ما بخواهیم به این منوال پیش برویم، بنده چون در کمیسیون فلان هستم و از فلان وزارتخانه و از فلان دستگاه حمایت کنم و شما در فلان کمیسیون هستید از فلان دستگاه بخواهید حمایت کنید، قطعاً آن روند اصلی نظارت و رسیدگی از بین خواهد رفت و یکی هم اگر واقعاً بگوید نه، چنین چیزی نخواهد بود، واقعاً اینطوری نیست. در دوره‌ها ثابت شده که اعضای محترم کمیسیون نسبت به آن وزارتخانه و نسبت به آن دستگاهی که در آن کمیسیون است یک تعصبی دارد، یک ارفاقاتی قائل است، یک گرایشات دارد و بنظر من ضمن اینکه از تخصص و کارایی این کمیسیون کاسته خواهد شد، بغیر از آن در روند رسیدگی هم مشکلاتی را ایجاد خواهد کرد. بعلاوه دلیل دیگر که می‌فرمایند قابل تشکیل نیست، چرا قابل تشکیل نیست؟ اگر تعداد اعضای کمیسیونها با عدد و رقم پیگیری شده، قطعاً طوری تنظیم شده که کمیسیون اصل (۹۰) هم به حد نصاب خواهد رسید و الان با این چند نفر نماینده محترمی هم که جدیداً تشریف آورده‌اند قطعاً این سقف پر خواهد شد و این کمیسیون تشکیل خواهد شد و بخاطر اینکه تشکیل نمی‌شود یا نماینده کم است، بیاییم سقف را کم کنیم تشکیل بشود نه اینکه بیاییم کل تخصص و کل کارایی این کمیسیون را با دست خودمان بهم بزیم. والسلام علیکم و رحمه‌الله

منشی (خالقی) - آقای قشقاوی موافق هستند، بفرمایید.

حسن قشقاوی - بسم‌الله الرحمن الرحیم

ما یک مروری داشته باشیم این تقریباً اجماعی است که کمیسیون اصل (۹۰) در طول این چند دوره مجلس جایگاه خودش را پیدا نکرده. چرا؟ علت این قصه چیست؟ دقیقاً علت آن این است که در بسیاری از موارد افرادی که از کمیسیونهای تخصصی مانده‌اند همیشه داوطلب طبیعی کم داشت، افراد را به کمیسیون اصل (۹۰) می‌بردند، این دوره هم همینطوری است. داوطلب واقعی کمیسیون اصل (۹۰)، دو، سه نفر بیشتر نبودند. همه آنهایی که الان بنا هست بروند کسانی هستند که از کمیسیونهای دیگر مانده‌اند. برادران! «شرف المكان بالمکین» کمیسیون را

فرد هویت می‌دهد. چگونه فردی؟ فردی که اطلاعات کافی داشته باشد، انگیزه حضور در آن کمیسیون داشته باشد، توان حضور در آن کمیسیون داشته باشد، علاقه‌مند بکار در آن کمیسیون باشد. خوب، چگونه علاقه‌ای؟ شما دقیقاً از افرادی که از کمیسیونهای دیگر مانده‌اند می‌خواهید در اینجا بگذارید. با چه علاقه‌ای، با چه انگیزه‌ای، با چه انرژی، با چه توانی شما انتظار دارید که یک کمیسیون فعالی باشد؟ برعکس این طرح یک‌فوریتی است که می‌تواند هویت بدهد. برادران می‌گویند که این کمیسیون اصل (۹۰) اصلاً تشکیل نمی‌شود. در مثل مگر کمیسیون آیین‌نامه کمتر از کمیسیون اصل (۹۰) است، پس چطور کمیسیون آیین‌نامه بخوبی همیشه تشکیل می‌شود؟ مگر اعضای کمیسیون آیین‌نامه اعضای کمیسیونهای تخصصی نیستند؟ مگر آیین‌نامه در واقع قانون اساسی کار مجلس نیست؟ نظامنامه کار مجلس نیست؟ پس چطور کمیسیون آیین‌نامه بخوبی تشکیل می‌شود؟ هیچ مشکلی هم نیست، وقت هم برای آن گذاشته می‌شود، هم اعضای آن به کمیسیون تخصصی می‌رسند و هم به کمیسیون آیین‌نامه، به همین دلیل این موضوع نسبت به کمیسیون اصل (۹۰) هم مصداق دارد. این یک نکته.

نکته دوم، این طرح می‌گوید افراد با انگیزه، جناب آقای شاهی‌عربلو می‌گویند افراد پشتیبان و حامی‌اند، به وزارتخانه کمک می‌کنند، خوب آن بخش دیگر هم بگویید. بالاخره یک فردی هم که می‌آید آشنا به آن دستگاه است. مگر ما همینطوری بیخود بنا داریم به وزارتخانه‌ها گیر بدهیم؟! بالاخره از هر وزارتخانه‌ای یکنفری هم هست عیبی هم ندارد. اگر هم حامی است و حمایت صنفی دارد، حداقل آشنای بکار آن وزارتخانه هم هست، استدلال هم پشت خودش دارد، دلایل قوی هم برای این دارد. بنابراین من خواهش می‌کنم اگر می‌خواهید کمیسیون اصل (۹۰) فعال بشود، اجازه بدهیم از هر کمیسیونی یکی، دو نفر افراد با انگیزه، با نشاط، علاقه‌مند، با انرژی بیایند و این کمیسیون را فعال بکنند و همین مشکلی که الان در چند دوره داریم که همه شما هم تلویحاً می‌گویید دوباره تکرار نشود. بالاخره ببینید چرا تا الان کمیسیون اصل (۹۰) فعال نبوده؟ اشکال کار کجا بوده؟ اشکال دقیقاً همین بود که افرادی به کمیسیون می‌رفتند که از انگیزه کافی برخوردار نبودند. از جایی دیگر افتاده بودند می‌گفتند حالا بفرمایید به کمیسیون اصل (۹۰) بروید! خوب با چه انگیزه‌ای برود آنجا و کار بکند؟ اگر واقعاً می‌خواهید کمیسیون اصل (۹۰) فعال باشد من مطمئن هستم این طرح است که می‌تواند مشکل را حل بکند. حالا اینکه وحی منزل نیست، این یک‌فوریتی است، به احترام آقایان بنا دارد به کمیسیون آیین‌نامه برود و آقایان واقعاً نظر و پیشنهاد بدهند. بالاخره ما بتوانیم این مشکل را حل بکنیم. بنابراین، این نیست که شما الان رأی بدهید که تمام شده است، ممکن است در کمیسیون آیین‌نامه دیدگاههای مختلفی باشد. بنده عرض می‌کنم اگر بناست اصول

۸- اسامی غائبین و تأخیر کنندگان

غائبین جلسه امروز عبارتند از آقایان: سیدهادی حسینی خامنه‌ای، محمدرضا دولت‌آبادی، محمدرضا علی‌حسینی عباسی و محسن میردامادی.

تأخیر کنندگان جلسه امروز عبارتند از آقایان: محسن آرمین (۴۴ دقیقه)، آزادی آزادمنش (۲۱ دقیقه)، علی‌اکبر آقایی‌مغانجوقی (۱۸ دقیقه)، مهدی آیتی (۱۷ دقیقه)، علی اصغر امیرشعردوست (۳۱ دقیقه)، غلامحیدر ابراهیم‌بای‌سلامی (یکساعت و ۵۴ دقیقه)، سیدمحمدحسن ابوترابی (۲۴ دقیقه)، بهاء‌الدین ادب (۵۱ دقیقه)، بهروز افخمی (یکساعت و ۱۷ دقیقه)، حسن الماسی (۳۸ دقیقه)، سیدابراهیم امینی (۱۶ دقیقه)، حسین انصاری‌راد (۴۴ دقیقه)، سهراب بهلولی‌قشقایی (۲۰ دقیقه)، سیدمحمد مهدی پورفاطمی (۳۱ دقیقه)، محمد پیران (۱۶ دقیقه)، علی تاجرنیا (۲۱ دقیقه)، محسن ترکشوند (۱۹ دقیقه)، غلامحسین تکفلی (۲۲ دقیقه)، حسن توفیقی (۲۰ دقیقه)، جلال جلالی‌زاده (۲۱ دقیقه)، علی‌اکبر جعفری (۲۲ دقیقه)، غلامعلی حدادعادل (۳۱ دقیقه)، فریدون حسنونند (۱۶ دقیقه)، شهباز حسین‌زاده (۳۵ دقیقه)، سیدابوالقاسم حسینی (۲۲ دقیقه)، عبدالرضا حیدری‌زاده (۲۷ دقیقه)، حسن خسته‌بند (۱۹ دقیقه)، محمدباقر ذاکری (۱۶ دقیقه)، نورمحمد ربوشه (۳۲ دقیقه)، علی اصغر رحمانی‌خلیلی (۱۸ دقیقه)، سیدمحمد رضوی (یکساعت و ۲۳ دقیقه)، ولی رعیت (۲۷ دقیقه)، حسن رضانیانپور (۲۰ دقیقه)، حسین روزبهی (۲۰ دقیقه)، احمد رهبری (۱۷ دقیقه)، حمید سیدمهدوی‌اقدام (۱۷ دقیقه)، سیدجاسم ساعدی (۵۱ دقیقه)، بهیار سلیمانی‌تبری (۲۲ دقیقه)، سیدمسیح سلیم‌بهرامی (۱۸ دقیقه)، عبدالله سهرابی (۱۹ دقیقه)، حسن سیدآبادی (۳۷ دقیقه)، سیدعلی سیدآقامیری (۳۰ دقیقه)، سیدمصطفی سیدهاشمی (۲۲ دقیقه)، سیدمحمد مهدی شاه‌رخی (۴۴ دقیقه)، محمد شاهی‌عربلو (۴۵ دقیقه)، جاسم شدیدزاده (۲۳ دقیقه)، سیدم شاه‌الله شکیبی (۱۹ دقیقه)، ابوالفضل شکوری (۲۲ دقیقه)، بیژن شهبازخانی (۱۶ دقیقه)، احمد شیرزاد (۱۹ دقیقه)، فخرالدین صابری (۱۸ دقیقه)، گل محمد صالح‌سلح‌چینی (۱۷ دقیقه)، اسماعیل ططری (۳۳ دقیقه)، غلامعلی عابدی (۱۹ دقیقه)، پیمان عاشوری‌بندری (۳۸ دقیقه)، عبدالزهراء عالمی‌نیسی (۴۸ دقیقه)، محمد عباسپور (۱۶ دقیقه)، محمد عبایی‌خراسانی (۵۵ دقیقه)، سیدکرامت‌الله عمادی (۱۸ دقیقه)، محمدعلی کوزه‌گر (۲۷ دقیقه)، حمید کهرام (۲۰ دقیقه)، غلامرضا گرزین (۲۳ دقیقه)، جعفر گل‌باز (۴۲ دقیقه)، انوشیروان محسنی‌بندپی (۱۸ دقیقه)، مصطفی محمدی (۲۱ دقیقه)، امرالله محمدی‌جزی (۲۱ دقیقه)، سیدمحمدکاظم مرتضوی (۱۶ دقیقه)، عیسی مقدمی‌زاد (۳۳ دقیقه)، سیدحاجی محمد موحد (۳۸ دقیقه)، سیدناصر موسوی (۴۶ دقیقه)، سیدباقر موسوی جهان‌آباد (۴۵ دقیقه)، سیدعلی‌اکبر موسوی‌خوئینی (۳۱ دقیقه)،

نظارتی قانون اساسی و این کمیسیون جدی گرفته بشود، خواهش می‌کنم این رأی بدهید که یک کمیسیون با انگیزه مثل آیین‌نامه، مثل کمیسیون تحقیق، آنجا چطور فعالند، این هم همینطور بیاایم فعال بکنیم که افرادی از سر ناچاری نروند. کمیسیون را افراد هستند که فعال می‌کنند. بنده با تجربه‌ای که در دوره چهارم دارم اگر افراد نخواهند، نمی‌توانند. والسلام

رئیس - حضار ۲۲۶ نفر، (عده‌ای از نمایندگان - مخالف دوم صحبت نکرده) در یک‌فوریت یک موافق و یک مخالف صحبت می‌کنند. در دوفوریت است که دو موافق و دو مخالف صحبت می‌کنند. طراح هم توضیح داد، یک مخالف و یک موافق هم صحبت کردند. طرح اصلاح موادی از آیین‌نامه، یک‌فوریت آن هم مطرح است، حضار ۲۲۶ نفر، موافقین قیام بفرمایند (عده کمی برخاستند) **تصویب نشد.**

نظرخواهی ریاست محترم مجلس از نمایندگان در خصوص

تعطیلات تابستانی مجلس شورای اسلامی)

رئیس - حالا اجازه بدهید یک رأی‌گیری هم ما داریم انجام بدهیم. راجع به تعطیلات تابستانی که دیروز محضرتان عرض کردیم. چون ماده (۸۴) دارد که رأی‌گیری هم از مجلس بشود. یعنی رأی‌گیری ندارد می‌گوید با پیشنهاد مجلس. بنابراین گفتیم که یک ماه تعطیلات که داریم (۱۵) روز آن نیمه اول مرداد و (۱۵) روز دیگرش هم نیمه دوم شهریور باشد. این مصوبه هیأت‌رئیس است. دیروز رأی‌گیری غیررسمی هم کردیم. نمایندگان محترمی که موافق هستند قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) **تصویب شد.**

منشی (جبارزاده) - یک طرح دوفوریتی با عنوان طرح اصلاح ماده (۲۹) از آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی رسیده که یک‌فوریت آن مطرح است. یکی از طراحان محترم در رابطه با یک‌فوریت طرح اصلاح ماده (۲۹) صحبت کنند. (عده‌ای از نمایندگان - منصرف هستند) اگر مطرح نمی‌کنند ما می‌گذریم.

۷- اعلام وصول (۲) فقره طرح

رئیس - طرح و لایحه‌ای اگر هست اعلام وصول بفرمایید.

منشی (خالقی) - طرحی با (۲۹) امضاء رسیده که اعلام وصول می‌شود:

- طرح حذف تبصره (۱) ماده (۳) قانون اعزام دانشجو به خارج از کشور مصوب ۱۳۶۴.

و نیز طرحی با (۴۷) امضاء رسیده که اعلام وصول می‌شود:

- طرح ممنوعیت ورود نیروهای مسلح به دانشگاهها و مراکز آموزش عالی کشور.

۹- اعلام ختم جلسه و تاریخ تشکیل جلسه آینده

رئیس - جلسه بعد ما ان شاء الله یکشنبه هفته آینده ساعت (۸) صبح، ختم جلسه اعلام می شود.

(جلسه ساعت ۱۰:۱۰ پایان یافت)

رئیس مجلس شورای اسلامی

مهدی کروبی

سیدعیسی موسوی نژاد (۳۹ دقیقه)، سیدمحمد میرمحمدی (۲۱ دقیقه)، احمد میدری (۲۵ دقیقه)، رحمان نامجو (۲۵ دقیقه)، مقداد نجف نژاد (۱۹ دقیقه)، محسن نریمان (۱۶ دقیقه)، محمدباقر نوبخت حقیقی (۳۲ دقیقه)، علیرضا نوری (۱۸ دقیقه)، سراج الدین وحیدی مهرجردی (۲۳ دقیقه)، سیدشمس الدین وهابی (۳۵ دقیقه)، سیدعلی محمد یثربی (۳۰ دقیقه) و خانمها: سهیلا جلودارزاده (۲۲ دقیقه)، طاهره رضازاده شیرازی (۲۳ دقیقه)، حمیده عدالت (۱۹ دقیقه)، وحیده علائی طالقانی (۲۵ دقیقه) و اکرم مصوری منش (۳۳ دقیقه).

اداره کل تدوین و فوایدین